

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

**Středisko praktického vyučování – PRAKTIK s. r. o.,
Olomouc, tř. 17. listopadu 6/A**

Adresa tř. 17. listopadu 6/A, 772 00 Olomouc

Identifikátor: 600 019 349

Zřizovatel: Lenka Žižlavská, Na Výsluní 496, 783 61 Hlubočky

Školský úřad Olomouc, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc

Termín konání komplexní inspekce: 25., 26. a 28. dubna 2000

Čj.	132 234/00-05035
Signatura	km2it303

ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ O STŘEDISKU PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ

Středisko praktického vyučování Praktik (dále SPV) zajišťuje odborný výcvik (dále OV) pro dvě školy:

1. Střední odborné učiliště, Odborné učiliště a Praktickou školu Olomouc, Štursova 14
2. Střední odborné učiliště technické a obchodní Olomouc, Kosinova 4

V letošním školním roce SPV zabezpečuje OV pro tyto učební a studijní obory:

➤ 65-52-H/001	Kuchař	tříletý učební obor
➤ 65-53-H/001	Číšník – servírka	tříletý učební obor
➤ 66-41-L/008	Obchodník ¹	pětiletý studijní obor
➤ 66-51-H/019	Obchodník ²	tříletý učební obor
➤ 66-41-L/008	Obchodník ³	čtyřletý studijní obor
➤ 66-51-H/004	Prodavač – smíšené zboží	tříletý učební obor
➤ 66-51-H/011	Prodavač – domácí potřeby	tříletý učební obor
➤ 66-52-H/00	Aranžér	tříletý učební obor

Na SPV Praktik se v OV připravuje 560 žáků, z toho 395 žáků 1. školy a 165 žáků 2. školy. Žáci jsou rozděleni do 42 učebních skupin.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ V ODBORNÉM VÝCVIKU

Odborný výcvik žáků prvních ročníků (s výjimkou oboru Číšník – Servírka) a části vyšších ročníků je prováděn klasickou skupinovou výukou pod vedením mistrů. Všechny učební i studijní obory mají k dispozici odborně zaměřené učebny pro teoretickou část OV, opakování a zkvalitňování odborné přípravy. Časová dotace OV u všech oborů odpovídá schváleným učebním plánům. Žáci všech oborů, kteří se na své budoucí povolání připravují na provozních pracovištích pod vedením instruktorů, mají pravidelně rozvrhem hodin stanovené konzultace s mistry OV na pracovištích SPV. Tato skutečnost v maximální míře pomáhá zkvalitňovat odbornou přípravu žáků, zajišťuje pravidelný kontakt žáků s mistry a umožňuje průběžnou kontrolu znalostí a dovedností žáků. Žáci všech oborů po ukončení tematických celků zpracovávají souborné práce včetně testů. Tyto práce jsou analyzovány a mistry OV klasifikovány.

Všichni žáci mají pracovní sešity, které jsou velmi dobře vedeny, obsahují poznámky týkající se základního učiva včetně nákresů a podrobné zásady bezpečnosti práce pro jednotlivé obory. Mistři je žákům pravidelně kontrolují.

Přechody žáků mezi jednotlivými pracovišti jsou rozpracovány do přerazovacích plánů jednotlivých učebních skupin, které jsou průběžně kontrolovány a podrobně vyhodnocovány. Mistři mají vypracovány tematické plány schválené vedoucí SPV. Ve všech hospitovaných hodinách měli metodické a odborné přípravy na učební den. Materiální příprava jednotlivých učebních celků byla velmi dobrá.

Odborný výcvik zajišťuje 14 mistrů, z nichž sedm splňuje podmínky odborné a pedagogické

¹ dobíhající obor

² dobíhající obor

³ nově zavedený obor (žáci 1. a 2. ročníků)

způsobilosti, čtyřem chybí doplňkové pedagogické studium pro mistry OV, jednomu maturitní zkouška a dvěma vyučení v oboru.

Všichni žáci dostávají zdarma pracovní oděv, obuv i pracovní pomůcky. SPV má zpracovávánu směrnici na poskytování odměn za produktivní práci, žáci jsou v souladu s touto směrnici odměňováni. Žáci prvních ročníků produktivní práci konají jen výjimečně.

Počet žáků v učebních i studijních skupinách souhlasí s počty žáků uvedených ve vyhlášce MŠMT č. 354/1991 Sb., o středních školách.

Aranžér (66-52-H/00)

Pro výuku aranžérů má SPV k dispozici tři velmi dobře vybavené odborné učebny, má dostatek vhodných prostor včetně pracovních míst pro výuku tohoto oboru. Učební prostředí je podnětné a estetické, což úzce souvisí s učebním oborem. Všichni žáci mají klasickou skupinovou výuku. V době inspekce jedna skupina žáků třetího ročníku aranžovala v plném rozsahu (od návrhů po úplnou realizaci) velkou část expozice v pavilonu A na výstavě FLORA 2000 Olomouc. Pro realizaci návrhů mají žáci dostatek pomůcek, materiálu a pracovního nářadí. Všechny mistrové OV měly k žákům velmi pěkný vztah, v průběhu dne průběžně sledovaly kvalitu práce žáků i jejich zvolené pracovní postupy. Při práci si žáci mohli volit individuální tempo.

Žáci jsou za svou práci průběžně hodnoceni a klasifikováni. Mistry je u nich požadováno navíc sebehodnocení a sebekontrola. Jsou vedeni k odpovědnosti za svou práci (na výrobcích, na aranžérských výtvorech uvádějí veřejně své jméno). Efektivita využití vyučovacího času byla velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání v odborném výcviku u učebního oboru Aranžér je vynikající.

Číšník – servírka (65-53-H/001)

Hospitována byla skupinová výuka žáků prvního ročníku, která probíhala v odborné učebně. Žáci měli v průběhu této hodiny opakovat dříve probrané učivo, byli pasivní, jejich motivace mistrovou byla malá. Odborné znalosti mistrové OV byly na vysoké úrovni, jejich schopnost předávat je žákům byla nižší. Žáci byli seznamováni s alternativními způsoby řešení obsluhy hostů, s možností nabídek a rozmanitých doporučení hostům. Prostor pro samostatné a aktivní učení žákům nebyl vytvořen. Přes výše popsané nedostatky hospitované hodiny žáci prokázali dobré znalosti, dovednosti bohužel neměli možnost předvést.

Žáci všech ročníků tohoto oboru vykonávají odborný výcvik na provozních pracovištích, jedenkrát týdně pracují v odborné učebně SPV (jak je výše uvedeno), kde si doplňují znalosti a dovednosti, které na provozních pracovištích nemohou získat. Nejlepší žáci mohou vykonat barmanské zkoušky. V odborných soutěžích se žáci tohoto oboru umísťují na předních místech.

Kvalita vzdělávání v odborném výcviku u učebního oboru Číšník – Servírka je dobrá.

Kuchař (65-52-H/001)

Žáci prvních ročníků mají zabezpečenu skupinovou výuku ve Školní jídelně při ZŠ Olomouc, Holečkova a ve Školní jídelně při ZŠ Olomouc, Dr. Milady Horákové. Skupinová výuka na obou těchto pracovištích má vynikající úroveň, žáci se seznamují s problematikou výroby jídel ve velkých jídelnách a navíc jim vedení školních jídelen umožňuje denně vařit samostatně i stejná jídla v malém množství. Žáci se podílejí aktivně na práci školních jídelen včetně vydávání stravy. Od druhého ročníku jsou rozděleni na různé provozovny, kde pracují pod vedením

instruktorů. Průběžně s nimi i v tuto dobu pracují mistři OV, kteří s nimi pravidelně jedenkrát týdně provádějí opakování a doplňování znalostí formou klasické skupinové výuky. Žáci, u kterých mistři zjistí jakékoliv odborné neznalosti jsou z provozoven staženi a začnou opakovat a doplňovat si znalosti pod přímým vedením mistrů ve školních jídelnách. Ve výuce jsou zohledňovány individuální schopnosti žáků, jejich práce je průběžně hodnocena.

V prostorách SPV mají žáci k dispozici odbornou učebnu, společnou s oborem Číšník -
- Servírka.

Žáci jsou vedeni k odpovědnosti za svou práci, zkoušení žáků má charakter zpětné vazby, mistři si průběžně ověřují pochopení učiva žáky. Technologické postupy jsou žáci povinni dodržovat. Jsou průběžně seznamováni s alternativními metodami práce, s rozdíly postupů práce v malých a velkých kuchyních.

Hospitované hodiny ukázaly efektivní využití vyučovacího času.

Kvalita vzdělávání v odborném výcviku u učebního oboru Kuchař je vynikající.

Prodavač (66-51-H/004, 66-51-H/011) a Obchodník (66-41-L/008, 66-51-H/019)

Pro výuku oborů Prodavač a Obchodník má SPV k dispozici čtyři odborné učebny, ve kterých jsou i fiktivní prodejny. Žáci si zde upevňují praktické znalosti týkající se prodeje, nabídky zboží, vystavování dokladů o prodeji apod. Mistrové OV je zde seznamují s nejdůležitějšími zásadami prodeje a utvářejí u nich důležité manuální dovednosti (např. dárkové balení zboží). Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám, jsou podnětné a esteticky upravené.

Mistrové OV jsou seznámeny se zdravotní problematikou žáků, průběžně spolupracují s učiteli odborných předmětů a třídními učiteli. Žáci se specifickými poruchami učení jsou zohledňováni.

Při výuce byl žákům vytvářen prostor pro samostatné a aktivní učení. Organizační pokyny mistrových OV byly jasné, srozumitelné a přiměřené schopnostem žáků. Znalosti žáků byly průběžně hodnoceny. Organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem. Aktivita žáků ve fiktivních i skutečných prodejnách byla velmi dobrá. Žáci jsou zapojováni nejen do prodeje zboží, ale i do přejímky a objednávání zboží.

V době inspekce jedna skupina prvního ročníku aktivně pomáhala při fyzické inventuře v prodejně Moravanka (Jednota Olomouc), kde došlo k loupeži. Žáci k této práci přistupovali velmi odpovědně, prokázali svou dobrou připravenost na budoucí povolání.

Kvalita vzdělávání v odborném výcviku u učebních oborů Prodavač a Obchodník je vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání v odborném výcviku

Kvalita vzdělávání v odborném výcviku je vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

SPV má zpracovanou koncepci činnosti. Na její tvorbě se podílela hlavně vedoucí SPV a spolupracovala přitom s vedením obou SOU, pro které zajišťuje praktickou výuku. Hlavní cíle jsou stanoveny v oblasti výchovně-vzdělávacího procesu. Prioritou je zajištění skupinové výuky pod vedením mistrů OV. To se daří realizovat u většiny žáků 1. ročníků. Ve 2. a 3. ročnících převládá individuální výuka. Vedení SPV dbá i na zlepšování materiálně-technického vybavení. Pro zkvalitnění odborného výcviku získalo SPV nové prostory, kde od příštího školního roku vzniknou tři odborné učebny a pracovna mistrů OV.

Roční plán práce SPV vychází z výsledků předchozího školního roku a z finančních možností. Je velmi dobře zpracován. Obsahuje všechny potřebné a důležité údaje (časové rozvržení školního roku, personální zajištění výuky, přehledy žáků, seznam pracovišť dle oborů, pravidla odměňování žáků za produktivní práci). Jeho součástí jsou i tematické plány a přecházovací plány mistrů OV.

Krátkodobé plány nejsou vypracovávány. Vedoucí SPV má zaveden systém operativního řízení s ukládáním úkolů na poradách (viz kapitola vedení a motivování).

Na SPV jsou vyučovány obory v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů. ČŠI zjistila překročení kapacity SPV, která je stanovena na 420 žáků. V době inspekce se zde na budoucí povolání připravovalo 560 žáků.

Systém plánování hodnotí ČŠI jako velmi dobrý.

Organizování

Organizační struktura SPV je jednoduchá a umožňuje účinné řízení. Vedení SPV tvoří vedoucí SPV a vrchní mistrová OV. Činnost SPV jako celku řídí vedoucí, která je i zřizovatelkou. Výchovně-vzdělávací proces a činnosti s ním související řídí hlavně vrchní mistrová. Popisy práce jsou dobře zpracovány, kompetence a pravomoci jsou věcné a adresné.

Poradním orgánem vedení je pedagogická rada. Samostatné metodické orgány oficiálně zřízeny nejsou. Problematiku jednotlivých oborů řeší vedení s mistry OV daného oboru.

Spolupráce SPV se školami zabezpečujícími teoretické vyučování je velmi dobrá. Vedoucí SPV se účastní porad vedení na obou SOU. Vrchní mistrová a mistři OV jsou v pravidelném styku se školami, účastní se jednání metodických orgánů, pedagogických rad a třídních schůzek. Významným způsobem se též podílejí na přípravě závěrečných zkoušek, zabezpečují praktickou část těchto zkoušek. Rovněž ze strany SOU je věnována pozornost odbornému výcviku na SPV. Pověření pracovníci z obou smluvních škol provádějí hospitace na pracovištích SPV. Vedoucí SPV pravidelně zpracovává přehledy problémových žáků (kázeňské přestupky, absence) pro potřeby své i obou smluvních škol.

Všichni zaměstnanci i žáci mají přístup k potřebným informacím. Základním zdrojem informací pro mistry OV jsou pravidelné porady. Informace žákům poskytují hlavně mistři. Dalším zdrojem informací pro mistry i žáky jsou nástěnky na pracovištích SPV. Vedení SPV vyhotovuje třikrát ročně „Informátor“, který obsahuje přehled nejdůležitějších akcí a termínů pro následující období. Podle vnitřního řádu mají žáci právo na setkání s vedením SPV buď osobně nebo prostřednictvím mluvčích učebních skupin.

Rodiče žáků jsou informováni na třídních schůzkách SOU nebo prostřednictvím žakovských knížek. Jestliže se vyskytnou závažnější studijní nebo výchovné problémy jsou informováni

prokazatelným způsobem písemně. Rodiče mají možnost získat informace od vedení SPV nebo od mistrů přímo, a to při osobní návštěvě nebo telefonicky. Tato možnost je rodiči využívána, některá jednání proběhla během inspekce. Vzhledem ke zvýšené absenci vyžaduje vedení SPV u telefonických omluv dodatečné písemné omluvení rodiči.

SPV se aktivně zúčastňuje prezentačních akcí na okrese Olomouc. Žáci oboru Aranžér se podílejí na přípravě a aranžování vánočních trhů, akcí na výstavišti Flora Olomouc, jejich výtvoř lze vidět ve výlohách obchodů Olomouce a Šternberku. SPV spolupracuje s úřadem práce při zabezpečení rekvalifikace oboru Prodavač. Svoji činnost pro rodičovskou veřejnost prezentuje účastí na výstavě Scholaris a organizováním dnů otevřených dveří. V tomto školním roce získali žáci oboru Aranžér v celostátním kole soutěže odborných dovedností první tři místa.

Organizování hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Vedoucí SPV má vypracován funkční systém operativního řízení a vedení. Všechny podstatné záležitosti výchovně-vzdělávacího i provozního charakteru jsou projednávány s pracovníky na pravidelných pedagogických poradách. Zápisy z nich jsou věcné a výstižné. Vedení SPV je s pracovníky v kontaktu, běžné záležitosti s nimi řeší přímo, v jednání je uplatňován demokratický styl. To bylo potvrzeno při jednáních v době inspekce.

Vzdělávání pracovníků není věnována pozornost. V současné době se žádný z mistrů OV neúčastní jakékoliv formy vzdělávání, přestože polovina nemá požadované vzdělání. Těmto pracovníkům je ale věnována zvýšená pozornost při hospitacích. V jejich práci nebyly shledány zásadní nedostatky.

Hodnocení pracovníků je prováděno v souvislosti s přidělováním osobních příplatků a odměn. Kritéria pro jejich přiznávání jsou zpracována a zveřejněna. Hodnocena je zejména kvalita výchovně-vzdělávací práce, tvorba učebních pomůcek, aktivní prezentace SPV, příprava žáků na soutěže. Obecné hodnocení práce a splnění úkolů je součástí jednání pedagogických rad. Konkrétní hodnocení je prováděno při osobních jednáních s pracovníky, písemná forma hodnocení není využívána.

Systém sebehodnocení SPV není zaveden.

Vedení a motivování je hodnoceno jako dobré.

Kontrolní mechanismy

Plán kontroly není zpracován. Kontroly jsou však prováděny a jsou zdokumentovány. Základem kontrolního systému je kontrola výchovně-vzdělávacího procesu prostřednictvím hospitací. Vedoucí SPV, vrchní mistrová hospitační a mistři OV provádějí kontroly individuální výuky.

Předmětem hospitací je úroveň praktického vyučování, plnění učebních osnov, dodržování bezpečnosti a hygieny práce, vedení pedagogické dokumentace. Hospitační prováděné vedením SPV jsou zaznamenány v hospitačních záznamech, které mají velmi dobrou vypovídací hodnotu. Jejich součástí jsou i závěry a případná doporučení. Výsledky hospitací jsou prokazatelně projednávány s kontrolovaným mistrem OV.

Každý mistr má přidělen určitý počet pracovišť, na kterých provádí kontrolu individuální výuky vedené instruktory. O provedených kontrolách vyhotovuje každý mistr měsíčně přehled. Zápisy z těchto kontrol jsou stručné a výstižné.

Během pololetí jsou žáci pravidelně průběžně klasifikováni. Na závěr pololetí provádí mistr

OV s žáky své skupiny písemné přezkoušení z probraného učiva. Tato skutečnost je významná zejména u žáků 2. a 3. ročníku, kde převládá individuální praktická výuka. Tím je prováděna nepřímá kontrola práce instruktorů.

Kontrolu čerpání finančních prostředků provádí vedoucí SPV čtvrtletně na základě účetní dokumentace. Podle požadavků pracovníků a s přihlédnutím k finančním možnostem pak vedoucí SPV nakupuje pomůcky, spotřební materiál atd.

Dílčí zhodnocení výsledků kontrol a plnění úkolů provádí vedoucí SPV na pedagogických radách. Celková analýza prováděna není. Nedostatkem kontrolního systému je překročení kapacity z hlediska počtu žáků a zařazení praxe oboru Obchodník (pro žáky Středního odborného učiliště, Odborného učiliště a Praktické školy Olomouc, Štursova 14) na období hlavních prázdnin.

Kontrolní systém hodnotí ČŠI jako dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Kvalitu řízení hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně v zařazení SPV do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14 134/2000-21 ze dne 14. dubna 2000.
- Smlouvy o zajištění praktického vyučování uzavřené se Středním odborným učilištěm, Odborným učilištěm a Praktickou školou Olomouc, Štursova 14 a Středním odborným učilištěm technickým a obchodním Olomouc, Kosinova 4
- Učební dokumenty vyučovaných oborů
- Koncepce SPV Praktik
- Roční plán práce
- Popisy práce vedoucí SPV, vrchní mistrové a mistrů
- Smlouvy s instruktory
- Organizační řád SPV, Organizační řád pracoviště žáka
- Zápisy z pedagogických rad
- „Informátor ze 6. dubna 2000“
- Hospitační záznamy vedoucí SPV a vrchní mistrové, přehledy kontrol provedených mistry

ZÁVĚR

Hodnocení kvality vzdělávání

- Výuka probíhá podle platných učebních dokumentů. Hodinové dotace OV jsou dodrženy. Počty žáků ve skupinách jsou v souladu s vyhláškou MŠMT o středních školách.
- Žáci dostávají zdarma pracovní oděv a obuv, za produktivní práci jsou odměňováni.
- Materiálně-technické zabezpečení OV je velmi dobré.
- Část mistrů OV nemá požadovanou odbornou nebo pedagogickou způsobilost.
- Většina hospitovaných učebních celků byla na vynikající úrovni.

Hodnocení kvality řízení

- Koncepce SPV úzce souvisí s koncepcemi SOU, pro které zajišťuje OV. Roční plán je velmi dobrý, obsahuje všechny důležité údaje.
- Organizační struktura umožňuje účinné řízení.
- Spolupráce se školami zajišťujícími teoretickou výuku je velmi dobrá. Vedení SPV i mistři OV jsou v pravidelném styku s oběma školami.
- Pracovníci i žáci mají dostatečný přístup k informacím.
- Vedení a motivování pracovníků vytváří funkční systém. Pracovníci SPV jsou pravidelně hodnoceni podle předem stanovených kritérií. Vzdělávání pracovníků není věnována dostatečná pozornost.
- Kontroly jsou prováděny v dostatečné míře, zápisy z provedených kontrol mají velmi dobrou vypovídací hodnotu.
- SPV překročilo stanovenou kapacitu žáků. Souvislá praxe oboru 66-41-L/008 Obchodník (pro žáky Středního odborného učiliště, Odborného učiliště a Praktické školy Olomouc,

Štursova 14) je zařazena v rozporu s učebním dokumentem čj. 33 323/97-23 ze dne 6. listopadu 1997 na dobu hlavních prázdnin.

Na základě provedené komplexní inspekce hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání v odborném výcviku jako vynikající a kvalitu řízení jako velmi dobrou.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu nedostává SPV přímo od školského úřadu, ale prostřednictvím škol, pro které zajišťuje odborný výcvik. Při komplexní inspekci nebylo zjištěno neefektivní vynakládání těchto prostředků.

Na základě komplexní inspekce hodnotí ČŠI Středisko praktického vyučování Praktik jako školské zařízení velmi dobré.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Vlastimila Kozelská	V. Kozelská v.r.
Člen týmu	Ing. Petr Lipčík	Petr Lipčík v.r.

V Olomouci dne 15. května 2000

Datum a podpis vedoucí stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. května 2000

Razítko

Vedoucí střediska praktického vyučování	Podpis
Lenka Žižlavská	Lenka Žižlavská v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti střediska praktického vyučování dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může vedoucí střediska praktického vyučování podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh vzdělávání v odborném výcviku</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. Jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Olomouc	2000-06-14	132 342/00
Zřizovatel Lenka Žižlavská	2000-06-14	132 343/00

Připomínky vedoucí SPV

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
Nejsou.	-	-